

Η διδασκαλία μαθημάτων από μη-ειδικούς

Κανένας δεν μπορεί να αρνηθεί ότι ζούμε στην εποχή της εξειδίκευσης των γνώσεων, όπου υπάρχουν ειδικοί για το κάθε τι. Κανείς δε θα εμπιστευόταν την υγεία του παιδιού του σε κάποιον μη-ειδικό (π.χ. σε ένα κοινωνιολόγο ή μηχανικό). Και όμως φαίνεται ότι αυτό ακριβώς κάνουμε στην περίπτωση της εκπαίδευσης των παιδιών μας! Εδώ και αρκετά χρόνια, στη μέση εκπαίδευση της Κύπρου οι ειδικοί παραμερίζονται και για διάφορους λόγους (κυρίως οικονομικούς), πολλά μαθήματα προσφέρονται από καθηγητές που δεν έχουν καμία ειδικευση στο αντικείμενο που διδάσκουν. Έτσι, ενώ είμαστε περήφανοι για κάποιες ουσιαστικές αλλαγές στην παιδεία του τόπου (π.χ. τη δυνατότητα επιλογής μαθημάτων), φαίνεται ότι οι γνώσεις που δίνονται σε συγκεκριμένα μαθήματα – όπως της Κοινωνιολογίας, των Διαφυλικών Σχέσεων, της Οικογενειακής Αγωγής, και της Πολιτικής Αγωγής, είναι ατελείς και δεν προάγουν την ολοκληρωμένη γνώση. Βασικός λόγος είναι ότι διδάσκονται από άσχετους με το θέμα καθηγητές. Κατά συνέπεια τα μαθήματα αυτά υποβαθμίζονται και παρουσιάζονται διάφορα προβλήματα:

- Πολλές φορές διδάσκεται ύλη που είναι άσχετη με το αντικείμενο αλλά πιο κοντά στις γνώσεις του καθηγητή.
- Ο καθηγητής δεν έχει ευρεία και σε βάθος αντίληψη του θέματος, οπότε δυσκολεύεται να διδάξει οτιδήποτε βρίσκεται εκτός της ύλης του βασικού βιβλίου/βοηθήματος. Κατά συνέπεια, ο καθηγητής δυσκολεύεται να απαντήσει σε ερωτήσεις των μαθητών που ξεφεύγουν από την επίσημη ύλη.
- Συχνά λόγω έλλειψης επαρκών γνώσεων το μάθημα καταντά ανιαρό, επειδή ο καθηγητής δεν μπορεί να το κάνει πιο ζωντανό (αφού δεν το γνωρίζει σε ικανοποιητικό βαθμό) με αποτέλεσμα οι μαθητές να το αντιπαθούν. Οπότε και διαδίδουν ότι το συγκεκριμένο μάθημα δεν είναι ενδιαφέρον – με αποτέλεσμα να μην το επιλέγουν οι επόμενοι νέοι μαθητές. Το Υπουργείο Παιδείας, με τη σειρά του, δίνει χαμηλή προτεραιότητα σε θέματα με χαμηλή δημοτικότητα (π.χ. δεν προσλαμβάνονται καθηγητές) και ο φαύλος κύκλος συνεχίζεται.

Μερικά παραδείγματα τέτοιων μαθημάτων που διδάσκονται με προβληματικό τρόπο είναι τα πιο κάτω:

A. Το Μάθημα της Κοινωνιολογίας

Η Κοινωνιολογία προσφέρεται ως επιλεγόμενο μάθημα στη Μέση Εκπαίδευση στη Γ' Λυκείου και διδάσκεται για δύο περιόδους τη βδομάδα. Λόγω του ότι δεν είναι εξεταζόμενο μάθημα στις εισαγωγικές εξετάσεις, πολλοί μαθητές δεν το επιλέγουν. Το βιβλίο που χρησιμοποιείται εκδίδεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του Υπουργείου Παιδείας της Ελλάδας και αποτελεί ένα πολύ καλό εργαλείο για τους διδάσκοντες (που θα πρέπει όμως να το εμπλουτίζουν με πρόσθετο υλικό από άλλες πηγές). Δυστυχώς το μάθημα **διδάσκεται από φιλόλογους (!)**

Πιστεύουμε ότι το μάθημα της Κοινωνιολογίας πρέπει να συγκαταλέγεται στον κύριο κορμό. Επίσης, ως ειδική επιστήμη, πρέπει να διδάσκεται από προσοντούχους Κοινωνιολόγους.

❖ Βασικό μάθημα

Η Κοινωνιολογία απαιτείται να είναι στον κύριο κορμό των μαθημάτων για τους ακόλουθους λόγους:

(α) Μέσα από το μάθημα της Κοινωνιολογίας οι μαθητές μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τον εαυτό τους σε σχέση με το κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν, βελτιώνοντας έτσι τα κανάλια επικοινωνίας με τους συνανθρώπους τους.

(β) Χρησιμοποιώντας την «κοινωνιολογική φαντασία» οι μαθητές μαθαίνουν να βλέπουν την κοινωνία και τους κοινωνικούς θεσμούς μέσα από μια πιο κριτική οπτική. Με αυτό τον τρόπο μπορούν να κατανοούν καλύτερα τους κοινωνικούς περιορισμούς και ως εκ τούτου τα όρια της ελευθερίας τους (αντιλαμβάνονται έτσι καλύτερα τη δική τους δράση μέσα στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον).

(γ) Μελετώντας τους εαυτούς τους μέσα στο κοινωνικό περιβάλλον, οι νέοι είναι σε θέση να αντιληφθούν καλύτερα τα αίτια συγκεκριμένων συμπεριφορών και κοινωνικών φαινομένων – όπως για παράδειγμα η νεανική παραβατικότητα, η χρήση ναρκωτικών, η βία στα γήπεδα, η σεξουαλική βία, ο ρατσισμός κλπ. Μέσα από την επιστημονική μελέτη που προσφέρει η Κοινωνιολογία οι νέοι μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τη δική τους συμπεριφορά – βλέποντας την ως κοινωνική κατασκευή και όχι αποκλειστικά ως προσωπική ή βιολογική συμπεριφορά – με αποτέλεσμα, να διαπιστώσουν τη δυνατότητα να την ελέγξουν, να την αλλάξουν ή τουλάχιστον να την βλέπουν με κριτική ματιά.

(δ) Για τους παραπάνω λόγους η Κοινωνιολογία είναι πολύ χρήσιμη στο σύγχρονο άνθρωπο του οποίου η ζωή επηρεάζεται καθημερινά από μύριες κοινωνικές αλλαγές, που συμβαίνουν με τόσο γρήγορους ρυθμούς που δεν μπορεί να τις ακολουθήσει.

❖ Η Κοινωνιολογία πρέπει να διδάσκεται από ειδικούς

Η Κοινωνιολογία, ως η επιστήμη που μελετά τη δομή των κοινωνιών, των ομάδων και των θεσμών, μπορεί να φαίνεται ως κοινή λογική και επομένως μπορεί να θεωρηθεί εύκολη να κατανοηθεί και να διδαχθεί. Στην πραγματικότητα όμως, η Κοινωνιολογία είναι δύσκολη επιστήμη και χρειάζεται μια πολύ-επίπεδη προσέγγιση για να πετύχει την αποστασιοποίηση των ατόμων από το οικείο τους περιβάλλον, έτσι ώστε να το κατανοήσουν καλύτερα, πιο αντικειμενικά και πιο κριτικά. Για το σκοπό αυτό, όπως συμβαίνει και με άλλες επιστήμες, απαιτούνται πολυετείς σπουδές και σκληρή δουλειά έτσι ώστε ο κοινωνιολόγος να μπορεί να προσεγγίζει τα θέματα σε βάθος, να απλοποιεί τη διδακτέα ύλη και να την εμπλουτίζει με παραδείγματα από την καθημερινή ζωή και τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Με άλλα λόγια, όπως ένας κοινωνιολόγος δεν μπορεί να διδάξει Μαθηματικά παίρνοντας ένα μόνο μάθημα Μαθηματικών κατά τη διάρκεια των σπουδών του, έτσι και ένας μη-ειδικός δεν μπορεί να διδάξει την Κοινωνιολογία.

Εδώ παραθέτουμε ένα παράδειγμα από τη διδακτέα ύλη του μαθήματος της Κοινωνιολογίας και τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας μη-ειδικός: Το βιβλίο Κοινωνιολογίας που χρησιμοποιείται στη Μέση Εκπαίδευση αφιερώνει περίπου 2-3 σελίδες για τις κοινωνιολογικές προσεγγίσεις του Καρλ Μαρξ. Ο Μαρξ έγραψε δεκάδες βιβλία και οι θεωρίες του έχουν επηρεάσει διάφορα ρεύματα και καταστάσεις, το εργατικό κίνημα, πολιτικά κόμματα, τις κοινωνικές επιστήμες κ.α. Ένας κοινωνιολόγος θα μπορούσε να αντλήσει από τις γνώσεις του και να τις εντάξει στο πλαίσιο της καθημερινής ζωής κάνοντας το θέμα αυτό πιο βατό και ενδιαφέρον (π.χ. πως οι θεωρίες του Μαρξ θα εφαρμόζονταν στην ανάλυση της κοινωνικής ανισότητας/σύγκρουσης στην Κύπρο, την ιδεολογία των κομμάτων κ.ο.κ.). Από την άλλη, ένας μη-ειδικός θα περιοριστεί μόνο στις 2-3 σελίδες που παραθέτει το βιβλίο, χωρίς να μπορεί να επεκταθεί και να απλοποιήσει την ύλη – καθιστώντας το μάθημα δυσνόητο και πολλές φορές ανιαρό για τους μαθητές.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η κοινωνιολογία βρίσκεται στον κύριο κορμό των μαθημάτων και διδάσκεται από ειδικούς σε διάφορες χώρες της Ευρώπης όπως την Ελλάδα, τη Γαλλία, τη Μεγάλη Βρετανία κλπ.

B. Το Μάθημα της Οικογενειακής Αγωγής

Το μάθημα αυτό **διδάσκεται** από τους καθηγητές **Οικιακής Οικονομίας(!)** Οι καθηγητές της ειδικότητας αυτής έχουν μετατρέψει το συγκεκριμένο μάθημα σε **Οικιακή Αγωγή** αντί **Οικογενειακή Αγωγή** – και όχι άδικα, αφού οι γνώσεις τους είναι σχετικές με το θέμα αυτό.

Συγκεκριμένα: Στην ύλη της Β' Λυκείου περιλαμβάνονται θέματα όπως οι διατροφικές διαταραχές, η πυραμίδα της υγιεινής διατροφής, διαιτολόγια, ημερήσιες συνιστώμενες ανάγκες για λίπη και χοληστερόλη κ.ά. – σε συνδυασμό με θέματα όπως ο γάμος, το διαζύγιο, η αγάπη, η οικογένεια κ.λ.π.!! Δεν είναι πρόθεση μας να μειώσουμε τη σημασία της διαιτολογίας αλλά ο συνδυασμός με τα κοινωνικά θέματα υποβαθμίζει το ίδιο το μάθημα και με αυτόν ακριβώς τον τρόπο αντιμετωπίζεται από τους μαθητές. Τελικά το επιλέγουν ως ένα εύκολο μάθημα για να πάρουν καλούς βαθμούς, αφού ο καθηγητής δεν μπορεί να έχει απαιτήσεις από τους μαθητές όταν ο ίδιος νιώθει την αδυναμία να διδάξει το συγκεκριμένο μάθημα.

Στο μάθημα της Οικογενειακής Αγωγής Γ' Λυκείου, ανάμεσα στα θέματα που περιλαμβάνονται υπάρχουν δύο μεγάλα κεφάλαια αφιερωμένα στη Διατροφή. Στο κεφάλαιο 3 περιλαμβάνονται θέματα όπως διατροφή της εγκύου, διατροφή στη βρεφική ηλικία, διατροφή αθλητών, το πρόβλημα του διαβήτη και των καρδιοπαθειών. Στο κεφάλαιο 4 (Τεχνολογία και Τρόφιμα) περιλαμβάνονται θέματα όπως: οι κίνδυνοι υποβάθμισης της ποιότητας των προϊόντων, μέθοδοι διατήρησης τροφίμων, συσκευασίες τροφίμων, ανακύκλωση κ.λ.π. Αμφιβάλουμε αν τα θέματα αυτά σχετίζονται με την Οικογενειακή Αγωγή!

Στο κεφάλαιο 2 που αναφέρεται στην κατοικία, παρατίθενται οι μορφές κατοικίας – δηλ. μονοκατοικία, πολυκατοικία κ.λ.π και όχι η μορφή της οικογένειας σε σχέση με την κατοικία, πράγμα που θα ήταν σχετικό με το μάθημα της Οικογενειακής Αγωγής.

Το κεφάλαιο 5, (Τρίτη Ηλικία) που θα ήταν όντως πιο σχετικό με το αντικείμενο του μαθήματος παραγνωρίζεται, συνήθως, στη διδασκαλία, με διάφορες δικαιολογίες – π.χ. έλλειψη χρόνου – ενώ στην πραγματικότητα φαίνεται ότι οι καθηγητές δυσκολεύονται να διδάξουν ένα θέμα για το οποίο δεν έχουν επαρκείς γνώσεις.

Είναι φανερό ότι η ύλη έχει προσαρμοστεί στην ειδικότητα των καθηγητών που διδάσκουν το θέμα αυτό, έστω και αν αυτή ξεφεύγει εντελώς από το αντικείμενο του μαθήματος – που θα έπρεπε να ήταν η οικογένεια! Το αποτέλεσμα είναι οι μαθητές να παίρνουν γνώσεις άσχετες με το μάθημα που έχουν επιλέξει, αλλά να τους «σερβίρονται» ως γνώσεις οικογενειακής αγωγής!

❖ Η πρόταση των Κοινωνιολόγων

Οι Κοινωνικοί Επιστήμονες μέσα από την εκπαίδευση τους μαθαίνουν τη σημασία των κοινωνικών θεσμών και έχουν εκτενείς γνώσεις για τα θέματα της οικογένειας και του γάμου. Κοινωνιολογικές έρευνες έχουν φωτίσει τους παράγοντες που συντείνουν στην ομαλή λειτουργία της οικογένειας, αλλά και τη σημασία των καλών διαπροσωπικών σχέσεων και επικοινωνίας μέσα στην οικογένεια, τους παράγοντες που συντείνουν στο διαζύγιο καθώς και

άλλες μορφές προβλημάτων. Σκοπός του συγκεκριμένου μαθήματος θα μπορούσε να ήταν η εξοικείωση των μαθητών με θέματα που αφορούν τις ευθύνες και τους ρόλους που αναλαμβάνουν τα μέλη μιας οικογένειας, τις σχέσεις μεταξύ των γονιών, καθώς και μεταξύ γονιών και παιδιών, τις διαφορές στους ρόλους μεταξύ των διάφορων κοινωνιών και των διαφορετικών τάξεων, τα θέματα ισότητας, ελευθερίας και ολοκλήρωσης στις σχέσεις, τις οικογενειακές αξίες, τις πιέσεις που δημιουργεί η σύγχρονη ζωή στο συζυγικό ζευγάρι και στην οικογένεια, την εξισορρόπηση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, κ.ο.κ.

Γ. Το Μάθημα της Σεξουαλικής Αγωγής (Διαφυλικών Σχέσεων)

Αυτή τη στιγμή στη Μέση Εκπαίδευση τα παιδιά διδάσκονται τις «διαφυλικές σχέσεις» ως **επιλεγόμενο μάθημα** στο λύκειο. Επίσης διδάσκεται με πιο ευρεία ύλη σε πιλοτικό πρόγραμμα σε 6 Γυμνάσια παγκύπρια, **από βιολόγους**. Δεν υπάρχει προκαθορισμένη ύλη από το Υπουργείο Παιδείας – δίνονται απλώς ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές και εναπόκειται στους ίδιους τους καθηγητές να συλλέξουν διδακτικό υλικό και να το διδάξουν στους μαθητές. Οι κατευθυντήριες γραμμές τονίζουν τη σημασία των εξής διαστάσεων: Ανατομίας/Φυσιολογίας/Ηθικής/Ψυχολογίας/Κοινωνικών Σχέσεων.

Στα 6 γυμνάσια όπου το μάθημα προσφέρεται πιλοτικά στη Γ' Γυμνασίου, εκτός του ότι η διδασκαλία γίνεται αποκλειστικά από βιολόγους, το μάθημα διδάσκεται μόνο στις **κενές ώρες**, δηλαδή δεν είναι ενταγμένο στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Δεν υπάρχουν ειδικά εργαστήρια εξοπλισμένα με το κατάλληλο υλικό και ο χρόνος που αφιερώνεται δεν είναι αρκετός, ενώ μόνο σε σπάνιες περιπτώσεις καλούνται εξωτερικοί επισκέπτες/ειδικοί. Επιπλέον τονίζεται ότι στα σεμινάρια επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που διδάσκουν το μάθημα, δεν υπάρχει καμία επιμόρφωση από ειδικούς επιστήμονες – όπως οι κοινωνιολόγοι.

Πιστεύουμε ότι: α) η κατεύθυνση και η φιλοσοφία του μαθήματος των «διαφυλικών σχέσεων» πρέπει να τονίζει πιο πολύ τις κοινωνικές διαστάσεις των σχέσεων μεταξύ των δύο φύλων (βλ. πιο κάτω), β) Ως ακολούθως, το μάθημα αυτό είναι ορθότερο να διδάσκεται από κοινωνικούς επιστήμονες – και όχι από βιολόγους. Επίσης, γ) είναι καιρός το μάθημα να αντιμετωπιστεί πιο σοβαρά – να ενταχθεί στο κανονικό ωρολόγιο πρόγραμμα και να δοθεί ο χρόνος διδασκαλίας που χρειάζεται σε ένα τόσο σημαντικό θέμα.

Για να γίνουν πιο κατανοητές οι θέσεις μας θα πρέπει να εξετάσουμε τι είναι η σεξουαλική αγωγή, καθώς και η αγωγή διαπροσωπικών σχέσεων. Γενικώς, βέβαια, πρόκειται για τη μάθηση περί της βιολογικής, ηθικής και συναισθηματικής ανάπτυξης. Περιλαμβάνει την κατανόηση της σημασίας του γάμου, της οικογενειακής ζωής, των σταθερών και στοργικών σχέσεων, του σεβασμού, της αγάπης και της φροντίδας. Επίσης, αφορά τη διδασκαλία των σεξουαλικών σχέσεων, της σεξουαλικότητας και της σεξουαλικής υγείας. «Ο Οδηγός για το Μάθημα Σεξουαλικής Αγωγής και Αγωγής Διαπροσωπικών Σχέσεων», του Βρετανικού Υπουργείου Παιδείας, προτείνει τις εξής 3 δέσμες στόχων:

❖ Στάσεις και αξίες

- Να μαθαίνουν οι νέοι τη σημασία των αξιών και να καλλιεργείται η ατομική συνείδηση και η ηθική
- Να μαθαίνουν την αξία που έχει η οικογενειακή ζωή, ο γάμος και οι σταθερές και στοργικές σχέσεις στην ανατροφή των παιδιών
- Να μαθαίνουν την αξία του σεβασμού, της αγάπης και της φροντίδας
- Να κατανοούν τα ηθικά διλήμματα
-

- Να αναπτύσσουν κριτική σκέψη σαν αναπόσπαστο μέρος της λήψης αποφάσεων στα θέματα αυτά

❖ Προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες

- Να μαθαίνουν να χειρίζονται τα συναισθήματα τους και τις σχέσεις τους με εμπιστοσύνη και με ευαισθησία
- Να αναπτύσσουν αυτοσεβασμό και συμπάθεια για τους άλλους
- Να μαθαίνουν να κάνουν επιλογές που να βασίζονται στην κατανόηση της ετερότητας, χωρίς προκατάληψη
- Να αναπτύξουν το αίσθημα της αναγνώρισης των συνεπειών των επιλογών που κάνουν
- Να ελέγχουν τις συγκρούσεις στα θέματα αυτά
- Να μαθαίνουν πώς να αναγνωρίζουν και να αποφεύγουν την εκμετάλλευση και την κακομεταχείριση

❖ Γνώση και κατανόηση

- Να μαθαίνουν και να κατανοούν τη φυσιολογική ανάπτυξη σε κάθε στάδιο
- Να κατανοούν την ανθρώπινη σεξουαλικότητα, την αναπαραγωγή, τη σεξουαλική υγεία, τα συναισθήματα και τις σχέσεις
- Να μαθαίνουν για την αντισύλληψη και τις τοπικές/εθνικές συμβουλευτικές υπηρεσίες στήριξης στα θέματα σεξουαλικής υγείας και αντισύλληψης
- Να μαθαίνουν τους λόγους για τους οποίους θα πρέπει να ελέγχουν/καθυστερούν τη σεξουαλική δραστηριότητα και τα οφέλη από ένα τέτοιο έλεγχο
- Να μαθαίνουν πως να αποφεύγουν ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες

Επιπρόσθετα ο οδηγός προτείνει θέματα που περιλαμβάνουν τις διαπροσωπικές σχέσεις και την εστίαση στο φύλο (τα αγόρια ως άνδρες και τα κορίτσια ως γυναίκες), την εφηβεία, την έμμηνου ρήση, την έκτρωση, τη σεξουαλική ταυτότητα και κατεύθυνση, το ασφαλές σεξ και το AIDS, καθώς και άλλα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Τέλος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η εθνικότητα, τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και τα παιδιά με ειδικές μαθησιακές ανάγκες.

❖ Η πρόταση των Κοινωνιολόγων

Είναι φανερό από την πιο πάνω ύλη ότι εκείνοι που θα μπορούσαν να διδάξουν πιο σωστά το μάθημα αυτό δεν είναι οι βιολόγοι – αλλά μάλλον οι κοινωνιολόγοι και οι ψυχολόγοι. Θα μπορούσαν βέβαια σε συγκεκριμένα, ειδικά θέματα να προσκαλούνται βιολόγοι ή ακόμα γιατροί – ο βασικός όμως κορμός του μαθήματος πρέπει να διδάσκεται από κοινωνικούς επιστήμονες. Είναι καιρός το μάθημα να αντιμετωπισθεί με τη σοβαρότητα που του αρμόζει. Η δικαιολογία ότι «οι νέοι μαθαίνουν όσα χρειάζονται στο σπίτι» δεν ευσταθεί, αφού όλες οι σχετικές έρευνες δείχνουν ότι αυτό δεν γίνεται στην πράξη. Εάν τα σχολεία δεν προσφέρουν, ούτε αυτά, τις αναγκαίες γνώσεις, τότε οι νέοι θα συνεχίσουν να «μαθαίνουν» για αυτά τα θέματα από τις παρέες – με όλα τα λάθη, ελλείψεις και παραμορφώσεις που αυτό συνεπάγεται.

Δ. Το Μάθημα της Πολιτικής Αγωγής

Στο σχολικό εγχειρίδιο της Πολιτικής Αγωγής της Β' Λυκείου εξετάζονται τα πιο κάτω θέματα:

- Ο σεβασμός του συνανθρώπου και ο αυτοέλεγχος
- Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κύπρο
- Το πολίτευμα στην Κύπρο (νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία) διοικητική οργάνωση και τοπική αυτοδιοίκηση)
- Οικονομία του κράτους (προγραμματισμός ανάπτυξης, προϋπολογισμοί και φορολογία)
- Το άτομο ως πολίτης της παγκόσμιας κοινωνίας – οι διεθνείς οργανισμοί και η Κύπρος
- Το άτομο και το περιβάλλον (άνθρωπος και περιβάλλον, ενεργειακό πρόβλημα, καταναλωτισμός, επικοινωνία – πληροφόρηση – ΜΜΕ, δημογραφικό πρόβλημα)

Η διδακτέα ύλη είναι πολύ καλή και μπορεί να συγκριθεί με τη διδακτέα ύλη εκπαιδευτικών συστημάτων του εξωτερικού (π.χ. Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Καναδά). Το πρόβλημα έγκειται στο γεγονός ότι το συγκεκριμένο μάθημα **διδάσκεται από φιλόλογους** ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των θεμάτων που εξετάζονται από το συγκεκριμένο εγχειρίδιο εμπίπτει μέσα στις γνώσεις ενός πολιτικού κοινωνιολόγου ή ενός πολιτικού επιστήμονα.

Είναι φανερό ότι οι στόχοι που έχουν τεθεί από τους συγγραφείς του βιβλίου και το Υπουργείο Παιδείας όταν εντάχθηκε το συγκεκριμένο μάθημα στο σχολικό πρόγραμμα, δεν μπορούν να επιτευχθούν αφού οι φιλόλογοι δεν είναι επαρκώς καταρτισμένοι να διδάσκουν αυτό το μάθημα.

❖ Η ύλη του μαθήματος

Αναλυτικότερα, οι συγγραφείς του βιβλίου (Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων) αναφέρουν πως: «Η Πολιτική Αγωγή διαφέρει από τα άλλα μαθήματα, γιατί δεν έχει ως βασικό σκοπό να παράσχει στους μαθητές μονάχα γνώσεις. Σκοπό έχει να τους βοηθήσει να καλλιεργήσουν ορθές στάσεις και να διαμορφώσουν τη συμπεριφορά τους, ώστε να σέβονται τη γνώμη των άλλων, να συνεργάζονται μαζί τους, να συμμετέχουν ελεύθερα και υπεύθυνα στη συνολική πολιτειακή, πολιτική και κοινωνική ζωή αλλά και να συμβάλλουν με την παρουσία τους ως πολίτες στην επίλυση των προβλημάτων γενικά της σύγχρονης πραγματικότητας».

Ενώ παράλληλα το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας (Διευθυντής Μέσης Εκπαίδευσης) θέτει ως στόχους του συγκεκριμένου μαθήματος τα ακόλουθα:

- «Η καλλιέργεια στάσεων, η διαμόρφωση συμπεριφοράς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων από τους μαθητές, έτσι που να προάγονται ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο αλληλοσεβασμός, η συνεργασία, η κοινωνική ένταξη και η πολιτική συνειδητοποίηση. Στόχος είναι να καταστήσει τους νέους συνειδητούς δημοκρατικούς πολίτες, οι οποίοι να προβληματίζονται και να τοποθετούνται σε θέματα που αφορούν έναν ενεργό πολίτη, ενταγμένο στο φυσικό και κοινωνικό του περιβάλλον».

- «Η Κυπριακή Δημοκρατία, αρκετά ευαίσθητη σε θέματα πολιτικής και δράσης κατά του ρατσισμού, των φυλετικών διακρίσεων, της ξενοφοβίας, και συναφών εκδηλώσεων μισαλλοδοξίας, έχει εισαγάγει στην εκπαίδευση τη διδασκαλία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με στόχο την προαγωγή της κατανόησης, της ανεκτικότητας και της φιλίας μεταξύ των διαφόρων φυλετικών ή εθνικών ομάδων, το σεβασμό, τέλος της πολιτιστικής ποικιλομορφίας».

Είναι φανερό από την παράθεση της ύλης και των στόχων του μαθήματος ότι οι πλέον κατάλληλοι επιστήμονες για τη διδασκαλία του θα ήταν οι κοινωνικοί επιστήμονες και οι πολιτικοί κοινωνιολόγοι.

Πέρα όμως, από τους στόχους που τίθενται για το μάθημα της Πολιτικής Αγωγής, ο **τρόπος διδασκαλίας του μαθήματος** που προτείνει το Υπουργείο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί από ένα φιλόλογο. Παράλληλα από τις ασκήσεις που υπάρχουν στο τέλος κάθε κεφαλαίου προτείνονται και κάποια επιπρόσθετα μεθοδολογικά εργαλεία όπως είναι οι δημοσκοπήσεις, οι συνεντεύξεις, οι επισκοπήσεις και τα ερωτηματολόγια. Αυτές οι μέθοδοι δεν μπορούν να διδαχτούν ούτε να χρησιμοποιηθούν σωστά από φιλόλογους, αφού δεν έχουν την κατάλληλη κατάρτιση – σε αντίθεση με τους κοινωνιολόγους οι οποίοι είναι κατάλληλα καταρτισμένοι, αφού το σχετικό μάθημα («Μέθοδοι Έρευνας») είναι ανάμεσα στα υποχρεωτικά μαθήματα που διδάσκονται στην Κοινωνιολογία, σε όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου.